

Департамент з гуманітарних питань Кам'янської міської ради
Комунальний заклад «Станція юних техніків»
Кам'янської міської ради

**КОДЕКС БЕЗПЕЧНОГО
ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
КЗ «СТАНЦІЯ ЮНИХ ТЕХНІКІВ»
КАМ'ЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
протокол № 1 від 01.09.2020

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор КЗ «СЮТ» КМР
Юлія Пузенко

СТРАТЕГІЯ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ В КЗ «СТАНЦІЯ ЮНИХ ТЕХНІКІВ» КМР

ВСТУП

Головним правилом для всіх дій працівників КЗ «СЮТ» КМР - необхідність діяти в найкращих інтересах дитини. Кожен працівник повинен ставитися до дітей з повагою та враховувати їхні потреби. Використання працівником будь-якої форми насильства проти дитини є неприйнятною.

Працівники КЗ «СЮТ» КМР повинні діяти відповідно до чинного законодавства та внутрішніх правил освітнього закладу в межах своїх повноважень.

РОЗДІЛ I ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1. Працівник – особа, яка працює в освітньому закладі згідно з трудовою угодою або за контрактом.
2. Дитина – будь-яка особа віком до 18 років.
3. Особа, уповноважена представляти дитину – один з її рідних або прийомних батьків, або законний опікун.
4. Дозвіл батьків (опікунів) означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків дитини. Проте якщо між батьками дитини немає згоди, їм має бути повідомлено, що питання повинно бути вирішено в родині або опікунському суді.
5. Насильство проти дитини розуміється, як дії проти дитини, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, зокрема працівником освітнього закладу, або дії, які загрожують благополуччю дитини, зокрема неналежний догляд за нею.
6. Особа, відповідальна за Інтернет – працівник освітнього закладу, призначений керівником для контролю за користуванням дітьми мережею Інтернет на території освітнього закладу та їх безпеку під час такого користування.
7. Особа, відповідальна за реалізацію «Стратегії захисту дітей від насильства» (далі – Стратегія) – працівник освітнього закладу, призначений керівником для контролю за її виконанням.

8. Особисті дані дитини – будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати дитину.

РОЗДІЛ II ВИЗНАЧЕННЯ ЧИННИКІВ РИЗИКУ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДИТИНИ ТА РЕАГУВАННЯ НА НИХ

1. Працівники освітнього закладу мають знати чинники ризику насильства проти дитини та звертати на них увагу в рамках своїх службових обов'язків.
2. Якщо виявлено чинники ризику, працівники освітнього закладу повинні повідомити про них батькам і надати їм інформацію про можливості для отримання підтримки, а також заохотити їх до вирішення проблеми.
3. Працівники повинні постійно контролювати стан і благополуччя дитини.

РОЗДІЛ III ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ У ВИПАДКАХ НАСИЛЬСТВА ПРОТИ ДІТЕЙ

Якщо працівник освітнього закладу підозрює, що дитина стала жертвою насильства, він повинен надати інформацію про це в письмовій формі директору, заступнику директора з НВР.

1. Керівник гуртка викликає батьків або опікунів дитини, яка може бути жертвою насильства, і повідомляє їм про це.
2. Керівник гуртка повинен підготувати опис ситуації дитини в освітньому закладі та в родині на підставі бесід з дитиною, вчителями, однолітками та батьками і розробити план допомоги дитині.
3. План допомоги має включати рекомендації з таких питань:
 - вжиття заходів для забезпечення безпеки дитини, у тому числі повідомлення компетентних служб про можливий випадок насильства;
 - підтримка, яку освітній заклад повинен запропонувати дитині;
 - направлення дитини до спеціалізованого центру для отримання допомоги (за потреби).

Окремі та складні випадки:

1. У більш складних випадках (пов'язаних із сексуальним насильством, жорстоким фізичним або психологічним насильством) керівник КЗ»СЮТ» КМР повинен створити групу реагування, до складу якої можуть входити керівник гуртка, директор, заступник директора з НВР та інші працівники освітнього закладу, обізнані із ситуацією або добре знайомі з дитиною (надалі – група реагування).

2. Група реагування повинна підготувати план надання допомоги дитині, який відповідає чинним вимогам та базується на матеріалах та іншій інформації, зібраній членами групи.
3. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється її батькам або опікунам, створення групи реагування є обов'язковим. Група має призначити батькам або опікунам зустріч для обговорення проблеми, під час якої батькам або опікунам може бути повідомлено про те, що можливий випадок насильства буде розслідуватися зовнішньою організацією для забезпечення об'єктивності розслідування. Необхідно вести протокол такої зустрічі.
4. Керівник гуртка повинен представити план надання допомоги дитині її батькам або опікунам, рекомендуючи щільну співпрацю під час його виконання.
5. Керівник гуртка повинен поінформувати батьків або опікунів дитини про обов'язок освітнього закладу повідомити про можливий випадок насильства компетентні органи (прокуратуру, поліцію, суд, службу з питань сім'ї/опікунства).
6. Після того, як керівник гуртка поінформував батьків, директор КЗ «СЮТ» КМР повинен повідомити про можливий злочин прокуратуру, поліцію, службу в справах сім'ї та неповнолітніх.
7. Відповідальність за подальші дії несуть органи, згадані у попередньому пункті.
8. Якщо про можливий випадок насильства проти дитини повідомляється батькам або опікунам дитини, але факт такого випадку не підтверджений, батьки або опікуни дитини мають отримати інформацію про це в письмовій формі.
9. При реагуванні на повідомлення про випадок насильства розробляється таблиця вжитих заходів (втручання).
10. Таблиця має знаходитися в особовій справі дитини.
11. Усі працівники освітнього закладу, яким стало відомо про випадок насильства, або будь-які дії пов'язані з ним питанням в межах своїх службових обов'язків, повинні зберігати конфіденційність, за винятком інформації, яка передається компетентним органам відповідно до порядку реагування.

РОЗДІЛ IV ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ ДАНИХ ДИТИНИ

1. Особисті дані дитини мають бути захищені, згідно з положеннями Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI.
2. Працівники освітнього закладу, які працюють з особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.
3. Особисті дані дитини надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право, згідно із законодавством.
4. Працівники освітнього закладу мають право працювати з особистими даними дитини та надавати їх в рамках розслідування, яке проводиться міждисциплінарною групою.

Працівник освітнього закладу може використовувати інформацію про дитину з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

1. Працівник освітнього закладу не має права надавати інформацію про дитину, її батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації (ЗМІ.)
2. У виключних ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник освітнього закладу може звернутися до батьків або опікунів дитини за дозволом надати їхні контактні дані представникам засобів масової інформації. Такі дані надаються лише за умови отримання дозволу від батьків.
3. Працівники освітнього закладу не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.
4. Працівники освітнього закладу не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, їхніх батьків чи опікунів. Це також стосується ситуацій, коли працівник освітнього закладу вважає, що його висловлювання не записуються.
5. У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник освітнього закладу може мати розмову з представниками засобів масової інформації про дитину або її батьків (опікунів) за умови згоди на це батьків (опікунів) у письмовій формі.
6. Представники засобів масової інформації можуть отримувати дозвіл на доступ до окремих приміщень освітнього закладу для підготовки матеріалів для ЗМІ за рішенням директора освітнього закладу.

РОЗДІЛ V

ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ЗОБРАЖЕНЬ

Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, освітній заклад повинний захищати зображення дітей.

1. Працівники освітнього закладу не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку дітей або їх аудіозапис на території освітнього закладу без попередньої згоди батьків або опікунів дитини в письмовій формі.
2. Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки дитини працівник освітнього закладу має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) дитини без їх попередньої згоди.
3. Якщо зображення дитини є лише частиною великого зображення, наприклад, публічного заходу, пейзажу, зборів тощо, дозвіл батьків (опікунів) на фото-, відеозйомку не є необхідним.
4. Оприлюднення працівником освітнього закладу зображення дитини в будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів дитини в письмовій формі.
5. Згаданий в п.1 дозвіл повинен містити дані про те, де буде оприлюднено запис або зображення та в якому контексті його буде використано

РОЗДІЛ VI

ПРИНЦИПИ ДОСТУПУ ДІТЕЙ ДО МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Надаючи дітям доступ до мережі Інтернет, заклад зобов'язаний вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку, зокрема, має бути встановлено останню версію спеціального програмного забезпечення для такого захисту.
2. На території освітнього закладу дитина може мати доступ до мережі Інтернет у таких випадках:
 - під наглядом керівника гуртка на заняттях з вивчення комп'ютера;
 - без нагляду керівника гуртка – на комп'ютерах освітнього закладу, призначених для цього (вільний доступ).
3. Коли дитина отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника освітнього закладу, останній має розповісти дитині про принципи безпечного користування мережею Інтернет. Крім того, працівник освітнього закладу відповідає за забезпечення безпеки дітей при використанні мережі Інтернет під час занять.

4. На комп'ютерах освітнього закладу, призначених для вільного доступу до мережі Інтернет, мають бути постійно доступними навчальні матеріали з безпечного користування нею.

Педагог освітнього закладу повинен забезпечити на території освітнього закладу на всіх комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет встановлення та регулярне оновлення таких елементів:

- програмне забезпечення для блокування доступу до небажаних ресурсів;
 - програмне забезпечення для контролю користування дітьми мережею Інтернет;
 - антивірусне програмне забезпечення;
 - програмне забезпечення для блокування спаму;
 - мережевий захист (брандмауер).
1. Програмне забезпечення, згадане в п.1, має оновлюватися щонайменше один раз на місяць.
 2. Педагог має щонайменше один раз на місяць перевіряти, чи не має небезпечних матеріалів на комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет. Якщо такі матеріали виявлено, він має визначити, хто використовував комп'ютер, коли було завантажено такі матеріали.
 3. Педагог має повідомити директора про дитину, яка використовувала комп'ютер для завантаження небезпечних матеріалів.
 4. Директор повинен провести розмову з такою дитиною стосовно безпечного використання мережі Інтернет.

РОЗДІЛ VII КОНТРОЛЬ ЗА РЕАЛІЗАЦІЄЮ СТРАТЕГІЇ

1. Директор освітнього закладу призначає – заступника директора з навчально-виховної роботи - особою, відповідальною за реалізацію Стратегії освітнього закладу.
2. Зазначена особа відповідає за контроль за реалізацією Стратегії, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до Стратегії.
3. Кожен освітній рік відповідальна особа, згадана вище в п.1, повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог Стратегії працівниками освітнього закладу.

4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники освітнього закладу можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до Стратегії та повідомляти про порушення її вимог на території освітнього закладу.
5. На основі результатів анкет працівників освітнього закладу відповідальна особа, згадана в п. 1, має підготувати звіт та передати його директору освітнього закладу.
6. Враховуючи результати моніторингу, директор освітнього закладу повинен внести необхідні зміни до Стратегії та повідомити про них працівників освітнього закладу.

РОЗДІЛ VIII ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Кодекс БОС стає чинним з дня його оприлюднення.
2. Оприлюднення документа має відбутися таким чином, щоб він був доступний усім працівникам освітнього закладу.

ПОКАЗНИКИ ВИКОНАННЯ ВИМОГ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІДПОВІДНО ДО «СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА»

Стандарт 1. КЗ «СЮТ» КМР запровадила та виконує Стратегію.

Виконання вимог означає:

1. В освітньому закладі запроваджено реалізацію Стратегії, яка містить принципи захисту дітей від насильства.
2. Стратегія та відповідні принципи захисту дітей дотримуються всіма працівниками освітнього закладу.
3. Стратегія визначає такі питання:
 - порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли дитина стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники освітнього закладу;
 - правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про дітей;
 - правила захисту зображень дітей, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;
 - правила доступу дітей до мережі Інтернет і їх захисту від шкідливих матеріалів, розміщених у ній, включно з призначенням особи або осіб,

відповідальних за нагляд за безпечним використанням комп'ютерної мережі;

- принципи безпечних відносин між працівниками освітнього закладу та дітьми, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з дітьми.
4. Директором освітнього закладу призначено особу, відповідальну за контроль за виконанням Стратегії, при цьому чітко визначено всі її завдання.

Показник виконання вимог стандарту:

- в освітньому закладі затверджено документ під назвою «Кодекс безпечного освітнього середовища, підписаний директором освітнього закладу, який містить усі необхідні положення.

Стандарт 2. Освітній заклад здійснює нагляд за своїми працівниками для запобігання випадкам насильства проти дітей.

Виконання вимог означає:

1. Прийняття на роботу нових працівників із перевіркою їх біографічних даних, характеристик і придатності для роботи з дітьми.
2. При прийнятті на роботу з 2020 р. освітній заклад обов'язково має отримувати дані про кандидатів із Національного кримінального реєстру, коли це дозволено законодавством. В інших випадках кандидати повинні підписувати заяву про відсутність судимості та перебування під слідством за правопорушення, пов'язані з насильством проти дітей, непристойною поведінкою та за сексуальні правопорушення.
3. У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці дітей або застосування насильства проти дітей працівниками освітнього закладу, в закладі завжди дотримуються вимог, зазначених у Стратегії.

Показники виконання вимог стандарту:

- виконання вимог при прийнятті на роботу нових співробітників;
- отримання даних про судимість (перебування під слідством) із Реєстру кримінальних проваджень, коли це дозволено законодавством;
- заяви про відсутність судимості (перебування під слідством), підписані штатними працівниками, волонтерами та практикантами, якщо

законодавство не дозволяє отримати таку інформацію з Реєстру кримінальних проваджень.

Стандарт 3. Освітній заклад проводить навчання своїх працівників з питань захисту дітей від насильства та надання їм допомоги в небезпечних ситуаціях.

Виконання вимог означає:

1. Усі працівники освітнього закладу, ознайомлені зі Стратегією.
2. Усі працівники освітнього закладу знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти дітей, а також правові аспекти захисту дітей (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).
3. Щонайменше один керівник гуртка освітнього закладу пройшов навчання з методів та інструментів, які використовуються для навчання дітей захисту від насильства та зловживань (також при використанні Інтернету), має плани відповідних занять і навчальні матеріали для дітей.
4. Керівники гуртків пройшли інструктаж заступником директора з НВР з питань запобігання випадкам знущань над однолітками серед дітей і реагування на них.
5. Працівники освітнього закладу мають доступ до інформації про можливість отримання допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти дітей, разом із контактними даними місцевих установ, які працюють в області захисту дітей і надають допомогу в надзвичайних ситуаціях (поліція, суд із сімейних питань, кризовий центр, центр соціальних послуг, медичні центри).

Показники виконання вимог стандарту:

- кількість працівників освітнього закладу, які пройшли інструктаж;
- необхідна інформація є легкодоступною для працівників.

Стандарт 4. Освітній заклад проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту дітей від насильства.

Виконання вимог означає:

- виховання дітей без застосування насильства;

- захист дітей від насильства та зловживань, загрози для дітей у мережі Інтернет;
 - можливості для вдосконалення навичок виховання;
 - контактні дані установ, які надають допомогу в складних ситуаціях.
1. Усі батьки ознайомилися зі Стратегією, затвердженою в освітньому закладі.

Показники виконання вимог стандарту:

- кількість батьків, ознайомлених зі Стратегією, затвердженою в освітнього закладі.

Стандарт 5. В освітньому закладі дітей навчають, які права вони мають і як вони можуть захистити себе від насильства.

Виконання вимог означає:

1. В освітньому закладі на годинах спілкування організовано заняття для дітей з питань прав дитини та захисту від насильства і зловживань (також у мережі Інтернет).
2. Діти знають, до кого вони мають звертатися за порадами та допомогою у випадках насильства і зловживань.
3. В освітньому закладі є електронні навчальні матеріали для дітей (книги, брошури, листівки) з питань прав дитини, захисту від ризиків насильства та зловживань, правил безпечної поведінки в мережі Інтернет.
4. Діти мають доступ до інформації про права дитини та можливості отримання допомоги в складних ситуаціях, зокрема про безкоштовні гарячі лінії для дітей і молоді на сайті освітнього закладу.

Показники виконання вимог стандарту:

- кількість навчених дітей;

Стандарт 6. Освітній заклад проводить моніторинг своєї діяльності та регулярно перевіряє її на відповідність прийнятим стандартам захисту дітей.

Виконання вимог означає:

1. Прийняті правила та процедури для захисту дітей переглядаються щонайменше один раз на рік.

2. У рамках проведення контролю за дотриманням правил і процедур для захисту дітей в освітньому закладі проводяться консультації з дітьми та їхніми батьками (опікунами).

Показник виконання вимог стандарту:

- щорічно готується внутрішній звіт про виконання в освітньому закладі Стратегії.

Анкета «Моніторинг дотримання положень КБОС»

	Так	Ні
1. Чи знаєте Ви правила та положення КБОС?	☐	☐
2. Чи знайомі Ви з процедурою дій, коли є підозра на існування загрози для безпеки дитини?	☐	☐
3. Чи знаєте Ви, як реагувати на загрозу безпеці дитини?	☐	☐
4. Чи помітили Ви будь-які порушення положень Кодексу безпечного освітнього середовища іншими працівниками Вашого освітнього закладу?	☐	☐
5. Чи є у Вас зауваження або пропозиції (зокрема, щодо внесення змін) стосовно Кодексу безпечного освітнього середовища?		

Глосарій понять і термінів

Безпечне освітнє середовище – це наявність у ньому безпечних умов навчання та праці, комфортної міжособистісної взаємодії, яка сприяє емоційному благополуччю учнів, педагогів, батьків, відсутність будь-яких проявів насильства та достатньо ресурсів для їх запобігання, а також дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника навчально-виховного процесу.

Внутрішній аудит гімназійної освіти – оцінка реальної ситуації (сильні та слабкі сторони, ризики та небезпеки, можливості гімназії) щодо безпеки та захисту осіб, які задіяні у навчально-виховному процесі гімназії освіти; ретельний аналіз проблем гімназії.

Кодекс безпечного освітнього середовища – це документ гімназії освіти, який повинен регулювати всі напрями діяльності гімназії, пов'язані з порушеннями прав дитини на безпеку, а також питання підтримки дітей і втручання в ситуації, коли може виникати загроза їхньому життю, здоров'ю або благополуччю.

Контрольний список – перелік дій, заходів, поряд з якими є місце для відмітки (checkbox), де можна поставити будь-яку відмітку, якщо дія виконана.

Моніторинг – (від англ. *monitoring* – контролювання) нагляд, контроль за певними процесами або станом чого-небудь.

Освітнє середовище – це характеристика життя всередині освітнього гімназії, система впливів і умов формування особистості, а також система можливостей для розвитку особистості, які містяться у соціальному та просторово-предметному оточенні.

Показники результативності – це статистичний індикатор, який містить інформацію про результати виконання програми, проекту тощо.